

SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 4.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M.Romanova,

piedaloties pieteicējam/pers. A/ (*pers. A/*), pieteicēja juridiskās palīdzības sniedzējam zvērinātam advokātam Kārlim Ielejam un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāvei/pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz/pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/, Afganistānas Islāma Republikas (turpmāk - Afganistāna) pilsonis, 2020.gada 11.martā Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldē Aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centrā „Mucenieki” iesniedza iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā. Pieteicējs lūdza patvērumu, jo viņa dzīvība ir apdraudēta un viņš nevēlas atgriezties Afganistānā.

Sākotnējā un personiskajā intervijā pieteicējs norādīja turpmāk minētos apsvērumus bēgļa vai alternatīvā statusa iegūšanai.

[1.1] Pieteicēja dzīvību un veselību Afganistānā apdraud islāmistu kustība *Tahrik Emarat Taliban* (turpmāk – *Taliban*). Pieteicēja vajāšana ir saistīta ar viņa darbu angļu uzņēmumā „Nosaukums A”, kurā pieteicējs no 2004. līdz 2017.gadam strādāja par apsargu, elektriķi un santehniķi. Vēlāk pieteicējs kādu laiku strādāja par taksometra vadītāju, bet 2018.gadā – trīs mēnešus strādāja /Nosaukums B/ vēstniecībā Kabulā.

[1.2] Jau kopš 2015.gada pieteicējam saistībā ar nodarbinātību ārzemniekiem piederošajā uzņēmumā tika izteikti draudi no *Taliban* puses. Pārsvārā draudi pieteicējam tika izteikti telefoniski, zvanot no dažādiem tālruņa numuriem. Pieteicējs vērsās policijā, kura konstatēja, ka pieteicēja norādītie tālruņa numuri, kurus izmantoja *Taliban* pārstāvji, ir slēgti. Pieteicējs nomainīja savu tālruņa numuru, taču *Taliban* pārstāvji turpināja zvanīt un draudēt. Lai viņu būtu grūtāk izsekot, pieteicējs 2018.gadā bija spiests nomainīt uzvārdu. Tāpat pieteicējs pie savas mājas izvietoja kameras. Kādu nakti pie pieteicēja mājas durvīm klausēja divas personas, kuru sejas bija aizklātas. Pieteicējs piezvanīja policijai, kura ieradās aptuveni 15 līdz 20 minūšu laikā, taču minētās personas jau bija prom.

[1.3] Nerinstošo draudu dēļ pieteicējs izlēma izceļot uz Eiropu. Afganistānā viņš saņēma Uzbekistānas vīzu, bet Latvijas Republikas vēstniecībā Uzbekistānā pieteicējam tika izsniegta Šengenas zonas vīza. Intervijā Latvijas Republikas vēstniecībā pieteicējs norādīja, ka ir sportists un dodas uz Latvijas Republiku apgūt nūjošanu. Informāciju par to, ko stāstīt intervijā vēstniecībā, pieteicējs atrada internetā, savu stāstu viņš izdomāja, lai būtu vieglāk izceļot uz Latvijas Republiku.

[1.4] Pieteicējs Latvijas Republikā jūtas droši, bet uztraucas par savu ģimeni - sievu un pieciem bērniem – kuri joprojām atrodas Afganistānā, Kabulā.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk - pārvalde) 2020.gada 30.jūlija lēmumu Nr.164/BD2798 pieteicējam atteikts piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Lai pamatotu pret viņu vērstos draudus, pieteicējs ir iesniedzis 2019.gada 4.marta iesnieguma Kabulas policijai kopiju, kā arī policijas izziņas par minētā iesnieguma saņemšanu kopiju. Tomēr pieteicēja sniegtā informācija satur pretrunas un nav konsekventa. Piemēram, personiskajā intervijā pieteicējs norādīja, ka draudi izteikti tikai viņam, taču policijai adresētajā iesniegumā pieteicējs norādīja, ka draudi ir izteikti viņam un ģimenei. Ir jāņem vērā arī fakts, ka pieteicējs, vērsoties Latvijas Republikas vēstniecībā Uzbekistānā, ir sniedzis nepatiesas ziņas par sevi, lai būtu vieglāk izceļot.

[2.2] Neskatoties uz 2015.gadā izteiktajiem draudiem, pieteicējs turpināja darba attiecības ar kompāniju „Nosaukums A”. Turklāt pieteicējs turpināja izvēlēties darbavietas, kas ir saistītas ar ārvalstu kompānijām. Tādējādi secināms, ka pieteicējs nav baidījies no atkārtotiem draudiem un, neskatoties uz apdraudējumu, turpinājis uzturēties savā dzīvesvietā Kabulā.

[2.3] Nevar noliegt *Taliban* interesi par noteiktām cilvēku grupām, pie kurām pieder personas, kas atbalsta Afganistānas valdību, nozīmīgiem valdības pārstāvjiem, Afganistānas drošības iestāžu darbiniekiem, nevalstisko organizāciju darbiniekiem, personām, kas ir strādājušas par tulkkiem vai apsargiem sabiedroto spēkos. Vienlaikus nav pamata secināt, ka pieteicēja darbs ārvalstu kompānijā „Nosaukums A” apsarga amatā varētu būt tik nozīmīgs, lai *Taliban* būtu pamats draudēt pieteicējam.

[2.4] Lai gan nevar noliegt drošības riskus, kuri ir saistīti ar dzīvošanu Kabulas provincē un Kabulas pilsētā, tomēr iedzīvotāju īpatsvars, kurus skārusi plaši izplatīta vardarbība, ir neliels, un tas nesasniedz tādus apmērus, lai personai, kas atgrieztos Kabulā, būtu jāsaskaras ar nopietniem un individuāliem draudiem savai dzīvībai plaši izplatītas vardarbības dēļ. No pieejamās izcelsmes valsts informācijas secināms, ka personām, kas atgriežas Afganistānā, ir būtisks ģimenes atbalsts. Ņemot vērā pieteicēja individuālos apstākļus, konstatējams, ka pirms izceļošanas viņam bija darbs un viņš dzīvoja kopā ar savu ģimeni, kuru spēja uzturēt. Tāpat Afganistānā dzīvo arī pieteicēja vecāki, brālis un māsa. Līdz ar to pieteicējam ir pieejams gan savas ģimenes, gan paplašinātās ģimenes atbalsts, ja tāds būtu nepieciešams.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Argumenti par pārsūdzētā lēmuma nepareizību vai papildu apstākļi, kas pamatotu patvēruma piešķiršanu, pieteikumā nav norādīti. Pārvalde paskaidrojumā par pieteikumu lūdza to neatzīt,

pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentāciju.

[4] 2020.gada 21.septembrī tiesā saņemtajos pieteicēja papildu paskaidrojumos norādīti turpmāk minētie argumenti par lietas faktiskajiem un juridiskajiem aspektiem.

[4.1] Pieteicējs bija spiests pamest Afganistānu, jo baidījās no vajāšanas sakarā ar piederību noteiktai sociālajai grupai, pie kuras piederīgas personas, vadoties no savas pārliecības vai pašcieņas, nav izpildījušas grupējuma *Taliban* pārstāvju prasības, rīkojušās pretēji grupējuma *Taliban* pārstāvju prasībām un interesēm, sadarbojušās ar grupējuma *Taliban* ienaidniekiem (personām, personu grupām, organizācijām, tajā skaitā strādājušās ārzemju kompānijās, ārvalstu vēstniecībās) un kuras ir sodāmas atbilstoši grupējuma *Taliban* ieskatiem.

[4.2] Par pieteicēja vajātājiem uzskatāmi grupējuma *Taliban* pārstāvji, kā arī personas, kas, iespējams, uzdodas par grupējuma *Taliban* pārstāvjiem.

[4.3] Afganistānā pieteicējam draudēja un joprojām draud vajāšana, iespējama nāves soda piespriešana un izpilde no *Taliban* puses, arests no *Taliban* puses.

[4.4] Atgriežoties Afganistānā, pieteicējs var tikt pakļauts smagam kaitējumam, kas var izpausties kā necilvēcīga, pazemojoša attieksme pret pieteicēju, necilvēcīga, pazemojoša pieteicēja sodīšana, viņa spīdzināšana. Pieteicēja dzīvība var tikt apdraudēta arī Afganistānā notiekošā bruņota konflikta dēļ, kurš 2019.gadā un 2020.gadā ir vēl vairāk saasinājies.

[4.5] Naudas līdzekļu nepietiekamības dēļ pieteicējam nebija iespējams aizbēgt no Afganistānas kopā ar visu ģimeni – sievu un pieciem bērniem. Afganistānā palikušajiem pieteicēja ģimenes locekļiem draud vajāšana un viņi var tikt pakļauti smagam kaitējumam. Pieteicējs cer iegūt patvērumu, lai ģimenes apvienošanās rezultātā varētu panākt arī savas sievas un bērnu drošību.

[5] 2020.gada 8.oktobrī tiesā saņemtajos pieteicēja paskaidrojumos norādīti turpmāk minētie papildu argumenti attiecībā uz bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanas pamatiem.

[5.1] Drošības situācija Afganistānā pasliktinās, jo pašlaik Afganistānas nacionālie aizsardzības un drošības spēki atgriežas uzbrukuma pozīcijā un atjauno operācijas pret *Taliban*. Pēdējie dati liecina par to, ka drošības situācija Afganistānā nav prognozējama un ir bīstama civiliedzīvotājiem. Līdz ar to konflikts Afganistānā joprojām ir viens no civiliedzīvotājiem visnāvējošākajiem konfliktiem pasaulē.

[5.2] Pieteicējs nepiekrīt pārsūdzētajā lēmumā iekļautajam pārvaldes apgalvojumam, ka iedzīvotāju īpatsvars, kurus skārusi plaši izplatīta vardarbība, ir neliels, un tas nesasniedz tādus apmērus, lai personai, kas atgrieztos Kabulā, būtu jāsaskaras ar nopietniem un individuāliem draudiem savai dzīvībai plaši izplatītas vardarbības dēļ. Pārsūdzētajā lēmumā pārvalde nav sniegusi šo apgalvojumu pamatojošu argumentāciju.

[5.3] Pārsūdzētajā lēmumā tika norādīts, ka uz Afganistānu atgriežas tās pilsoņi no citām valstīm, taču pārvalde nevērtēja to, ka šī atgriešanās ir saistīta ar politiskiem procesiem kaimiņvalstīs. Afganistānas pilsoņu masveida atgriešanās no Irānas bija jāvērtē politiskajā un ekonomiskajā kontekstā, piemēram, ņemot vērā pret Irānu ieviestās sankcijas. Savukārt 2020.gadā situāciju Irānā būtiski ietekmēja jaunās Amerikas Savienoto Valstu (turpmāk – ASV) sankcijas un COVID-19 pandēmija.

[6] 2020.gada 13.oktobrī tiesā saņemtajos pārvaldes paskaidrojumos norādīti turpmāk minētie apsvērumi saistībā ar drošības situāciju Afganistānā un tās galvaspilsētā Kabulā.

[6.1] Nav noliedzams, ka drošības situācija Afganistānā joprojām ir neparedzama un nepastāvīga. No š.g. 15.maija līdz 12.jūlijam ANO Atbalsta misija Afganistānā reģistrēja 3706 ar drošību saistītus negadījumus. Taču, salīdzinot ar to pašu periodu 2019.gadā, 2020.gadā ir konstatējams šādu gadījumu samazinājums par 2 procentiem. Drošības situācija tieši Kabulas pilsētā, kas ir pieteicēja dzīvesvieta un kurā joprojām uzturas viņa ģimene, ir atšķirīga no pārējās Afganistānas teritorijas. Afganistānas nacionālās policijas spēki atbild par drošību pilsētā, izmantojot īpašu krīzes reaģēšanas vienību augsta līmeņa uzbrukumiem. Saskaņā ar ANO Drošības departamenta 2019.gada datiem ar drošību saistītie incidenti Kabulā ir samazinājušies.

[6.2] Ievērojot minēto, pieteicēja dzīvībai vai veselībai nepastāv smagi un individuāli draudi plaši izplatītas vardarbības dēļ. Civiliedzīvotājus skarošo vardarbīgo incidentu skaits nesasniedz tādus apmērus, lai būtu pamats uzskatīt, ka pieteicējs, atgriežoties Kabulā, piedzīvotu smaga kaitējuma draudus Patvēruma likuma 41.panta 3.punkta izpratnē. Pieteicējs ilgstoši strādāja par apsargu un miesassargu starptautiskajā uzņēmumā, līdz ar to pieteicējam ir gan prasmes, gan arī zināšanas, kā rīkoties un pasargāt sevi uzbrukuma vai vardarbīga incidenta gadījumā. Turklāt pieteicēja faktiskā rīcība, proti, izceļšana no izcelsmes valsts, lai gan Kabulā turpina uzturēties viņa ģimene – sieva un pieci bērni – liecina par to, ka drošības situācija Kabulā nesasniedz tādu apdraudējuma līmeni, lai būtu pamats konstatēt Patvēruma likuma 41.panta 3.punktā norādītos apstākļus.

[7] Tiesas sēdē pieteicējs prasījumu uzturēja. Papildus viņš norādīja, ka ir etniskais tadžiks. Viņa dzimtajā Lougaras provincē *Taliban* kustībā ir apvienojušies puštunu izcelsmes afgāņi, savukārt pieteicēja ģimenes etniskā izcelsme ir pietiekama, lai uzskatītu pieteicēja ģimeni par talibiem nepiederīgajiem. Turklāt Lougaras provincē dzīvojošie puštuni, no kuriem pārsvarā arī sastāv *Taliban*, vērsas pret citām etniskajām grupām, tajā skaitā arī pret etniskajiem tadžikiem.

Pieteicēja tēvs bija augsta ranga darbinieks Afganistānas policijā, šobrīd viņš jau piecus gadus ir pensijā. Arī pieteicēja brālis strādāja policijā, bet, ietekmējoties no *Taliban*, bija spiests šo darbu pamest un šobrīd strādā par taksometra vadītāju. *Taliban* ir informācija, ka pieteicējs vairākus gadus strādāja uzņēmumā „Nosaukums A”, atbildot par elektroiekārtu un kanalizācijas sistēmu darbību, vienlaikus faktiski veicot arī apsarga darbu. Pieteicējs ilgstoši saņēma draudus no *Taliban*. Talibi pieprasīja pārtraukt sadarboties ar ārzemniekiem, vēlāk centās panākt, lai pieteicējs viņiem palīdz. Parasti draudētāji naktīs zvanīja uz pieteicēja mobilo tālruni, vienu reizi bija arī ieradušies, klauvējot pie pieteicēja mājas durvīm. Noteiktā laika periodā pieteicējs bija spiests aizbēgt no Kabulas un slēpties savā dzimtajā Lougaras provincē.

Pieteicēja dzīves laikā Afganistānā praktiski visu laiku ir norisinājušies kari. Tieši karu dēļ pieteicēja ģimene pārcēlās no Lougaras provinces uz Kabulu, kura tika uzskatīta par dzīvošanai drošāku vietu. Tomēr pēdējo piecu gadu laikā drošības situācija Kabulā ir ievērojami pasliktinājusies. Katru dienu tieši *Taliban* vardarbības rezultātā Kabulā iet bojā 50-60 cilvēku. Cilvēki vērsas pēc palīdzības policijā, taču tā viņiem netiek sniegta. Afganistānas policija nav spējīga pasargāt pat politiskos un reliģiskos līderus, kuri regulāri cieš no Kabulā notiekošajiem teroristu uzbrukumiem.

Atrodoties Latvijā, pieteicējs seko līdzi Afganistānā notiekošajam. Pieteicēju īpaši satrauc ASV paziņojumi par karaspēka izvešanu no Afganistānas, kā arī nesen notikusi ieslodzīto *Taliban* kaujinieku atbrīvošana no cietumiem. Pieteicējs baidās, ka starp atbrīvotajiem talibiem ir arī pieteicējam draudus izteikušie *Taliban* dalībnieki. Pieteicējs uzskata, ka šo notikumu rezultātā *Taliban* ietekme Afganistānā ievērojami pieaug un turpinās pieaugt. Afganistānas tiesībsargājošo un drošības iestāžu darbinieki nespēj nodrošināt iedzīvotājiem aizsardzību pret *Taliban* vajāšanu.

Tiesas sēdē pārvaldes pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījies procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi pierādījumus to kopsakarībā, atzīst, ka pieteikums ir apmierināms.

[9] Patvēruma likuma 37.panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45.panta nosacījumi.

Vajāšanas jēdziens ir skaidrots Patvēruma likuma 38.pantā. Tas noteic, ka par vajāšanu atzīstamas: 1) darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu; 2) vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu individu šā panta pirmās daļas 1. punktā minētajam veidam līdzīgā veidā.

[10] Pieteicējs norādīja, ka viņa vajāšana ir saistīta ar viņa piederību noteiktai sociālajai grupai. Konkrētajā gadījumā par sociālo grupu, pieteicēja ieskatā, būtu jāuzskata personas, kuras, vadoties no savas pārliecības vai pašcieņas, nav izpildījušas grupējuma *Taliban* pārstāvju prasības, rīkojušās pretēji grupējuma *Taliban* pārstāvju prasībām un interesēm, sadarbojušās ar grupējuma *Taliban* ienaidniekiem (personām, personu grupām, organizācijām, tajā skaitā strādājušās ārzemju kompānijās, ārvalstu vēstniecībās) un kuras, pēc *Taliban* pārstāvju viedokļa, ir sodāmas atbilstoši grupējuma *Taliban* pārstāvju ieskatiem.

[11] *Taliban* ir lielākā un aktīvākā no Afganistānas konfliktā iesaistītajām militārajām grupām un tai ir īpaši liela ietekme valsts dienvidu un austrumu daļā. Šobrīd, kad starptautiskā militārā misija Afganistānā tuvojas noslēguma fāzei, arvien pieaug *Taliban* ietekme un apņemšanās pārņemt varu Afganistānā un panākt, lai šī valsts tiktu pārvaldīta saskaņā ar Islāma likumiem (sk. *Council on Foreign Relations. The Taliban, pieejams: https://www.cfr.org/interactives/taliban?cid=marketing_use-taliban_infoguide-012115#/taliban?cid=marketing_use-taliban_infoguide-012115*).

Eiropas Patvēruma atbalsta biroja 2020.gada augustā publicētajā ziņojumā par anti-valdības grupējumiem Afganistānā (*Afghanistan Anti-Government Elements*) norādīts, ka *Taliban* sevi pozicionē kā Afganistānas ēnu valdību. *Taliban* pārvaldes institūcijas pēc būtības dublē Afganistānas valdības administratīvos birojus un pienākumus. *Taliban* ir kļuvusi par organizētu politisko kustību, kura, konkurējot ar oficiālo Afganistānas valdību, vada paralēlo pārvaldi Afganistānas reģionos, nodrošinot alternatīvu valsts pārvaldei un tādējādi uzņemoties zināmu atbildību par *Taliban* kontrolējamās teritorijās dzīvojošo kopienu labklājību. Saskaņā ar visaktuālākajiem ziņojumiem *Taliban* kontrolē ievērojamu daļu Afganistānas teritorijas, savukārt atlikušajā Afganistānas teritorijā notiek sīva cīņa par varu starp *Taliban* un oficiālo Afganistānas valdību. *Taliban* kaujinieku rindām varētu būt pievienojušies līdz par 85 000 aktīvo kaujinieku. No minētā secināms, ka *Taliban* šobrīd neizjūt cilvēku, līdzekļu vai ieroču trūkumu. *Taliban* joprojām tiek apsūdzēti par mērķtiecīgu slepkavību pastrādāšanu. Viņi ir bijuši iesaistīti mērķtiecīgos uzbrukumos, vērstos pret civiliedzīvotājiem un pret civiltiem objektiem, kā arī turpina izpildīt nežēlīgus, necilvēcīgus un pazemojošus sodus. Pēc 18 gadus ieilgušā kara starp ASV un *Taliban* 2020.gada 29.februārī Dohā minētās puses parakstīja līgumu, saskaņā ar kuru ASV piekrita izvest karaspēku no Afganistānas apmaiņā pret *Taliban* solījumu neatbalstīt *Al Qaeda* un uzsākt sarunas ar Afganistānas oficiālo valdību (sk. *COI Report: Afghanistan–Afghanistan, Anti-Government Elements (AGEs), 2020. gada augusts, pieejams: [https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2020_415_e.pdf](https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports; Eleventh report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team submitted pursuant to resolution 2501 (2019) concerning the Taliban and other associated individuals and entities constituting a threat to the peace, stability and security of Afghanistan, pieejams: <a href=)*).

[12] *Taliban* ietekme ir jāzvērtē, ņemot vērā drošības situācijas tendences Afganistānā. Eiropas Patvēruma atbalsta biroja 2020.gada ziņojumā par drošības situāciju Afganistānā tiek norādīts, ka atbilstoši ANO publicētajiem datiem 2019.gadā tika konstatēts viszemākais civiliedzīvotāju upuru skaits kopš 2013.gada. Savukārt jau 2020.gada 19.maijā tika novērota civiliedzīvotāju upuru skaits, kas cietuši no talibu un Afganistānas nacionālo drošības spēku uzbrukumiem, palielināšanās. 2020.gada aprīlī talibi bija atbildīgi par 208 civiliedzīvotāju upuriem, kas ir par 25 % vairāk, salīdzinot ar 2019.gada aprīli. 2020.gada 12.maija uzbrukumā Kabulas slimnīcai gāja bojā 24 civiliedzīvotāji. 2020.gada 19.maija uzbrukumā bērnu laikā Nangarharā tika nogalināti 19 civiliedzīvotāji un vēl vairākas personas tika ievainotas (sk. *Afghanistan. Security situation. Country of Origin Information Report, pieejams: https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2020_09_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf*).

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka atbilstoši aktuālajai informācijai drošības situācija Afganistānā pasliktinās un šī tendence ir galvenokārt saistīta ar *Taliban* aktivitātes un ietekmes pieaugumu.

[13] No izcelsmes valsts informācijas avotiem izriet, ka *Taliban* ietekme un līdz ar to arī *Taliban* vajāšanas risks dažādos Afganistānas reģionos atšķiras. Tiesa iepazīnas ar izcelsmes valsts informāciju par *Taliban* ietekmi Kabulā, kur dzīvoja pieteicējs un pašlaik uzturas arī viņa ģimene. Vienlaikus tiesa iepazīnas arī ar izcelsmes valsts informāciju attiecībā uz situāciju Lougaras provincē, kurā saskaņā ar lietas materiāliem, tajā skaitā pieteicēja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, pieteicējs ir piedzimis, kurā dzīvo pieteicēja paplašinātās ģimenes locekļi un ar kuriem pieteicējam un viņa ģimenei ir saglabājušās ciešas saiknes (sk. *Afghanistan. Security situation. Country of Origin Information Report, pieejams: https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2020_09_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf*).

Galvaspilsēta Kabula ir valdības kontrolēta teritorija. Pret valdību noskaņotās grupas, tajā skaitā arī *Taliban*, veic uzbrukumus Kabulā, lai piesaistītu starptautisko uzmanību, radītu nedrošību, grautu Afganistānas valdības legimitāti, kā arī, lai mazinātu iedzīvotāju uzticību Afganistānas drošības spēkiem. 2019.gadā *Taliban* kaujinieki ir turpinājuši rīkot uzbrukumus Kabulā, taču viņu rīcības brīvība galvaspilsētā ir samazinājusies. *Taliban* stratēģija 2019.gada trešajā ceturksnī tika raksturota kā „cīnīties un runāt”, apvienojot vairākus augsta līmeņa uzbrukumus Kabulas pilsētā ar nepārtrauktām miera sarunām par ASV karaspēka izvešanu. Ievērojot minēto, tiesa secina, ka šī sprieduma sastādīšanās brīdī talibiem ir ierobežotas iespējas veikt vajāšanas darbības attiecībā uz Kabulas iedzīvotājiem. Tomēr, ņemot vērā politiskās aktualitātes, jo īpaši saistībā ar ASV karaspēka izvešanu no Afganistānas, pieaug bažas par neizbēgamo *Taliban* ietekmes pieaugšanu visā Afganistānas teritorijā, tajā skaitā arī tās galvaspilsētā Kabulā (sk. *turpat 55.-66.lpp.*).

Lougaras province atrodas 65 km attālumā no Kabulas. Šajā provincē dzīvo puštuni, etniskie tadžiki, pie kuriem pieder arī pieteicēja ģimene, kā arī hazāri. Lougaras province ir kalpojusi par stratēģisku robežšķērsošanas vietu *Taliban* kaujiniekiem, jo atrodas Kabulas tuvumā, kā arī nodrošina vieglu piekļuvi citām Afganistānas provincēm, kā arī Pakistānai. 2019.-2020.gadā Lougara tika uzskatīta par vienu no nedrošākajām Afganistānas provincēm, kuru kontrolēja talibi, regulāri uzbrūkot tur esošajiem valdības spēkiem. Turklāt šajā laika periodā tieši Lougarā norisinājās vissvarīgākās *Taliban* izveidotās ēnu valdības tikšanās. Lougaras province kopā ar citām blakus esošajām – Vardakas, Nangarhāras un Kabulas – provincēm tiek uzskatīta par daļu no jostas, kas varētu faktiski atdalīt galvaspilsētu Kabulu no Afganistānas dienvidiem un austrumiem, ja drošības situācija saasinātos. Turklāt Lougaras province, atbilstoši ANO Drošības padomes sniegtajiem datiem, ir viena no tām Afganistānas provincēm, kurās slepeni, bet vienlaikus aktīvi, darbojas teroristiskā organizācija „*Al Qaeda*” (sk. *turpat 215.-226.lpp.*).

Secīgi pieteicējs un viņa ģimene ir uzturējušies un viņiem ir ciešas saiknes ar provinci, kurā darbojas *Taliban*.

[14] Tiesa norāda, ka jēdziens „īpaša sociālā grupa” patvēruma tiesību izpratnē nozīmē piederību personām ar līdzīgu izcelsmi, paražām vai sociālo statusu. Piederība kādai īpašai sociālajai grupai var būt par vajāšanas iemeslu tādēļ, ka radušās šaubas par šādas grupas lojalitāti pret valdību, vai arī tāpēc, ka tās locekļu agrākās aktivitātes vai ekonomiskā darbība, vai pati grupas eksistēšana varētu tikt uzskatīta par kavēkli valdības politikai (sk. *Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos rokasgrāmata „Bēgļa statusa piešķiršanas procedūra un kritēriji”* 77.? 78.punktu, pieejams: <https://www.unhcr.org/publications/legal/5ddfcdc47/handbook-procedures-criteria-determining-refugee-status-under-1951-convention.html?query=handbook>, šis un turpmākie tīmekļi atrodami avoti aplūkoti 2020.gada 4.novembrī).

[15] Vērtējot vajāšanas saistību ar pieteicēja piederību noteiktai grupai – personām, kuras nav izpildījušas grupējuma *Taliban* pārstāvju prasības – tiesa norāda, ka personas piederību kādai sociālajai grupai patvēruma tiesību izpratnē nevar pamatot ar pieļāvumiem. Vispirms ir jākonstatē, ka šāda sociālā grupa, kurai pieder patvēruma meklētājs, izcelsmes valsts sabiedrībā patiešām pastāv. Šādu pamatojumu nevar balstīt vienīgi uz vajātāju raksturojošām pazīmēm. Proti, ir iespējams, ka pret konkrētu grupu vērsīsies konkrēti vajātāji, piemēram, *Taliban*, taču tikai no apstākļa, ka vajātājs piederīgs kādai militārai organizācijai, nav iespējams secināt, ka personas, kuras tiek vai var tikt vajātas no šīs organizācijas vai atsevišķu tās kaujinieku puses, veidos īpašu grupu ar īpatnu identitāti. Svarīgākais ir tas, kādu iemeslu dēļ šī vajāšana tiek īstenota attiecībā uz konkrēto individu.

[16] Ievērojot minēto, Eiropas Patvēruma atbalsta biroja aktuālais ziņojums izdala divas *Taliban* vajāšanai pakļautas Afganistānas iedzīvotāju grupas: 1) Afganistānas drošības spēku, kā arī valdības milicijas spēku darbinieki un 2) valsts ierēdņi, kā arī esošās valdības atbalstītāji. Otrā vajāšanai pakļautā grupa – valsts ierēdņi, kā arī esošās valdības atbalstītāji – tiek sīkāk sadalīta sekojošās apakšgrupās: 1) valsts ierēdņi; 2) valdības atbalstītāji, kā arī valdības labā spiegojošās personas; 3) ārvalstu militārā spēka labā strādājošās personas, tajā skaitā tulkis; 4) reliģiskie līderi, kuri neatbalsta *Taliban* (sk. *COI Report: Afghanistan–Afghanistan, Anti-Government Elements (AGEs)*, 2.6.sadaļa *Targeted Individuals*, August 2020, pieejams: <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports>).

[17] Izvērtējot Eiropas Patvēruma atbalsta biroja aktuālajos ziņojumos sniegto informāciju, tiesa konstatē, ka vajāšanai pakļautā grupa – valdības atbalstītāji, kā arī valdības labā spiegojošās personas – tiek definēta plaši. Par šai grupai piederīgām var uzskatīt personas, kuras atsakās sadarboties ar *Taliban* un ar savām darbībām apliecina atbalstu esošajai, demokrātiskā ceļā ievēlējai Afganistānas valdībai.

Izcelsmes valsts avoti sniedz sekojošos minētajai grupai piederīgo personu vajāšanas piemērus. 2019.gada martā talibi izpildīja nāves sodu grūtniecei par to, ka viņa kritizēja talibus, nosaucot viņu karu pret valdību par nelikumīgu. 2020.gada jūnijā Maidan Vardakā (*Maidan Wardak*) neidentificētas militāras personas nogalināja cilts vecāko, viņa sievu un bērnus, jo viens no bērniem sadarbojās ar vietējiem Afganistānas valsts policistiem. 2019.gada 17.septembrī Goras (*Ghor*) provincē *Taliban* nogalināja trīs brāļus: ciema vadītāju, skolotāju un studentu, apsūdzot tos par saišu ar valdību uzturēšanā. 2020.gada janvārī talibi tika apsūdzēti par sešu vienas ģimenes locekļu, tostarp zīdaiņa, nogalināšanu kādā no attāliem ciematiem Fariabas (*Faryab*) provincē. Formāli nāves sodu minētajai ģimenei *Taliban* izpildīja par amorālām darbībām, apsūdzot viņus par līdzdarbošanos prostitūcijā. Tomēr vietējie iedzīvotāji apgalvoja, ka šī nāvessoda izpildes patiesais iemesls bija viena ģimenes locekļa, bijušā *Taliban* kaujinieka, piedalīšanās miera procesā (sk. *COI Report: Afghanistan–Afghanistan, Anti-Government Elements (AGEs)*, 2.6.2.2.sadaļa *People seen to be supporting the government or spying*, August 2020, pieejams: <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports>).

[18] Eiropas Patvēruma atbalsta biroja 2019.gada jūnijā publicētajās vadlīnijās par patvēruma pieteikumu no Afganistānas izskatīšanu ir norādīts, ka, izvērtējot *Taliban* vajāšanas risku attiecībā uz esošās valdības atbalstītājiem, par vajāšanas pamatu konkrētajā gadījumā būtu jāuzskata minētajai grupai piederīgo personu *Taliban* ideoloģiju neatbalstošie politiskie uzskati, vai arī šādu uzskatu piedēvēšana (sk. *plašāk: Country Guidance: Afghanistan. Guidance note and common analysis. June 2019, 50.lpp., pieejams: https://easo.europa.eu/sites/default/files/Country_Guidance_Afghanistan_2019.pdf*).

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka atbilstoši Eiropas Patvēruma atbalsta biroja izstrādātajai metodoloģijai, pieteicēja atteikšanās izpildīt grupējuma *Taliban* pārstāvju prasības, viņa rīcība pretēji grupējuma *Taliban* pārstāvju prasībām un interesēm, sadarbošanās ar grupējuma *Taliban* ienaidniekiem, tajā skaitā strādāšana ārzemju kompānijās un ārvalstu vēstniecībās, ir uzskatāma par pieteicēja politisko viedokli. Tādējādi secināms, ka izskatāmajā gadījumā pieteicēja bailes no *Taliban* vajāšanas ir saistītas nevis ar pieteicēja piederību pie noteiktas sociālas grupas, bet ar pieteicēja politiskajiem – ar *Taliban* ideoloģiju konfliktējošiem – uzskatiem.

Tālāk tiesa izvērtēs, vai pieteicēja bailes no *Taliban* vajāšanas ir pamatotas.

[19] Izvērtējot pieteicēja tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka tie ir konsekventi un saskan ar tiesai pieejamos informācijas avotos sniegtajām ziņām par situāciju Afganistānā. Proti, saskaņā ar visaktuālāko informāciju, neskatoties uz pašlaik notiekošām miera sarunām starp Afganistānas valdību, ASV un *Taliban* pārstāvjiem, *Taliban* izraisītās vardarbības līmenis nav mazinājies (sk. *U.S. Envoy Warns That 'Distressingly High' Level Of Violence In Afghanistan Could Derail Peace Process*, pieejams: <https://www.rferl.org/a/u-s-envoy-warns-that-distressingly-high-level-of-violence-in-afghanistan-could-derail-peace-process/30900364.html>; *Deadly Car Bombing Shakes Afghan Provincial Center*, pieejams: <https://www.rferl.org/a/deadly-car-bombing-shakes-afghan-provincial-center-/30899801.html>). Šajā kontekstā ASV prezidenta Donalda Trampa paziņojums par ASV karaspēka izvešanu no Afganistānas līdz šī gada Ziemassvētkiem no Afganistānas valdības puses tika pieņemts ar lielām bažām, neslēpjot, ka ASV karaspēka izvešana negatīvi ietekmēs situāciju valstī (sk. *Trump Says He Wants All U.S. Troops Out Of Afghanistan By Christmas*, pieejams: <https://www.rferl.org/a/30881633.html>). Ieslodzīto *Taliban* kaujinieku atbrīvošana no Afganistānas cietumiem bija *Taliban* izvirzītais priekšnoteikums miera sarunu ar Afganistānas valdību uzsākšanai. 2020.gada augustā Afganistānas valdība uzsāka cietumos esošo *Taliban* kaujinieku atbrīvošanu, neskatoties uz pārliecību, ka vismaz daži no 5000 atbrīvotajiem cietumniekiem atgriezīsies kaujas laukā, aktīvi cīnoties pret Afganistānas valdības spēkiem *Taliban* pusē (sk. *Freed Taliban Fighters Returning To Battlefield, Top Afghan Negotiator Says*, pieejams: <https://www.rferl.org/a/freed-taliban-fighters-returning-to-battlefield-top-afghan-negotiator-says/30853232.html>).

[20] Ievērojot minēto izcelsmes valsts informāciju, kā arī pieteicēja tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka pieteicēja bailes no *Taliban* vajāšanas Afganistānā ir pamatotas. Pieteicēja tēvs un brālis ir strādājuši Afganistānas policijā. Savukārt pieteicējs ir strādājis ārzemniekiem piederošajos uzņēmumos, atteicies izpildīt *Taliban* izvirzītās prasības, kā arī atteicies ar šo grupējumu sadarboties.

Eiropas Patvēruma atbalsta biroja 2019.gada jūnijā publicētajās vadlīnijās par patvēruma pieteikumu no Afganistānas izskatīšanu ir norādīts, ka, izvērtējot *Taliban* vajāšanas risku attiecībā uz esošās valdības atbalstītājiem, ir jāņem vērā: konkrētās personas darba vieta; ieņemamais amats; personas ietekme kopienā; personas izcelsme no apgabaliem ar nemiernieku klātbūtni; iespējamais personīgais naidis; kā arī atklāti paziņojumi pret *Taliban* (sk.

plašāk: *Country Guidance: Afghanistan. Guidance note and common analysis. June 2019, 19.lpp., pieejams: https://easo.europa.eu/sites/default/files/Country_Guidance_Afghanistan_2019.pdf*.

Izskatāmajā gadījumā ir jāņem vērā pieteicēja izcelsmes vieta, etniskā piederība, kā arī iepriekšējā saskarsme ar *Taliban* pārstāvjiem. Kā jau tas tika minēts, pieteicējs ir piedzinis Lougaras provincē un, neskatoties un tagadējo dzīvesvietu Kabulā, pieteicēja ģimene ir saglabājusi ciešas saiknes ar savu dzimto vietu. Tiesa ņem vērā *Taliban* ievērojamo ietekmi Lougaras provincē. Pieteicēja dzīves gaita, tajā skaitā arī nodarbošanās skaidri norāda uz viņa negatīvo attieksmi pret *Taliban* politiskajiem mērķiem. Tiesas sēdē pieteicējs norādīja, ka Lougarā aktīviem *Taliban* kaujiniekiem ir zināmi pieteicēja pret *Taliban* vērstie uzskati. Turklāt, kā to tiesas sēdē norādīja pieteicējs, *Taliban* pārstāvji vairākas reizes centās piespiest pieteicēju ar viņiem sadarboties, piemēram, piedalīties ieroču piegādē, bet pieteicējs atteicās to darīt.

Ievērojot minēto un jo īpaši ņemot vērā apstākli, ka pieteicējam ir saglabājušās ciešas saiknes ar dzimto Lougaras provinci, un talibi zina pieteicēja kontaktus Kabulā, secināms, ka pieteicējs ir nokļuvis viņu uzmanības lokā. Līdz ar to, pasliktinoties kopējai drošības situācijai Afganistānā un pieaugot *Taliban* ietekmei, pieteicēja bailes no *Taliban* vajāšanas ir uzskatāmas par pamatotām.

[21] Papildus tiesa norāda, ka apstākļi, ka pieteicēja ģimenes locekļi - sieva ar bērniem, tēvs, brālis un arī citi - palika Kabulā, neliecina par to, ka šie ģimenes locekļi ir drošībā. Tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka bēgšana no Afganistānas viņam ir izmaksājusi ļoti dārgi un, kaut arī gribējis, viņš nav spējis paņemt līdzi savus ģimenes locekļus. Izvērtējot lietas materiālos pieejamo pieteicēja ceļojuma uz Latviju aprakstu, tiesa pārliecinājās par to, ka pieteicēja bēgšana no Afganistānas bija ne tikai dārga, bet arī sarežģīta un pat bīstama. Tiesu nepārsteidz tas, ka pieteicējs šajā nenoteiktajā ceļojumā ir izvēlējis doties bez sievas uz bērniem, cerībā, ka viņi varēs pievienoties vēlāk. Līdz ar to tiesa uzskata, ka pieteicēja ģimenes locekļu palikšana Kabulā nevar kalpot par argumentu, kas apstiprina to, ka pieteicēja bailes no *Taliban* vajāšanas ir nepamatotas.

[22] Izvērtējot iekšējās bēgšanas alternatīvas, tiesa vēlreiz norāda uz šajā spriedumā jau pieminētiem apstākļiem, proti, *Taliban* kaujinieku atbrīvošanu no cietumiem, ASV plānus izvest savu karaspēku no Afganistānas līdz Ziemassvētkiem un ar to saistītās Afganistānas valdības bažas par drošības situācijas Kabulā un visā Afganistānā saglabāšanu vismaz esošajā līmenī kopsakarā ar to, ka iekšējā bēgšana pieteicējam būtu saistīta ar pārceļšanos uz vienu no nedrošākajām provincēm, ar kuru ir saistīta pieteicēja ģimene, proti, Lougaru. Tiesa atzīst par pamatotiem pieteicēja argumentus attiecībā uz Afganistānas drošības iestāžu nespēju pasargāt viņu un viņa ģimeni no *Taliban* vajāšanas.

[23] Ievērojot minēto, tiesa konstatē pieteicēja atbilstību Patvēruma likumā noteiktajiem bēgļa statusa piešķiršanas kritērijiem. Līdz ar to ir pamats uzlikt par pienākumu pārvaldei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa statuss.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.-251. un 254.pantu un Patvēruma likuma 49.panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprida

apmierināt /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu.

Uzdot Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas pieņemt lēmumu par bēgļa statusa piešķiršanu /pers. A/ (*/pers. A/*).

Spriedums nav pārsūdzams. Spriedums stājas spēkā tā pasludināšanas brīdī.

Tiesnese

M. Romanova